

# Jättiläisten Paltamo

Hyvinvointia metsästä, Kainuun merestä ja maaperästä

## Paltamon kuntastrategia 2018–2030



Hyväksytty Khall 27.11.2017 § 281  
Hyväksytty Kvalt 11.12.2017 § 63

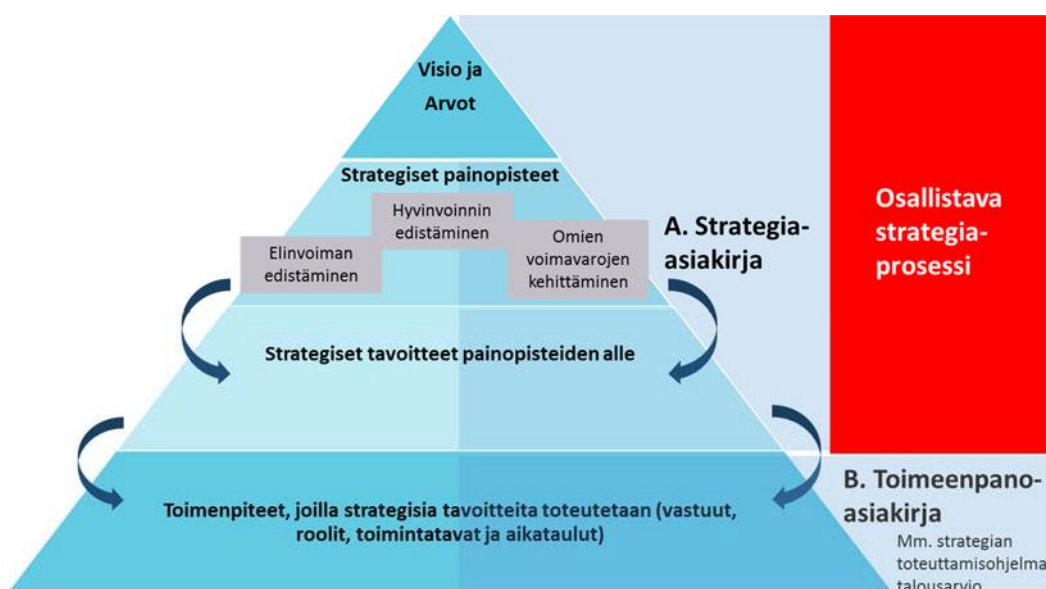
# 1. PALTAMON KUNNAN STRATEGIAPROSESSI JA STRATEGIAN RAKENNE

”Strategia tarkoittaa toimintasuunnitelmaa; sellaista pitkän aikavälin linjausta, jolla pyritään saavuttamaan tavoiteltu päämäärä.”

Kuntalain mukaan kunnassa tulee olla kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntalaki myös määrittelee ne asiat, joihin kunnan tulee strategiassaan ottaa kantaa. Paltamon kunta elää muuttuvassa toimintaympäristössä. Strategisen suunnittelun avulla kunnan kehittämistoiminta ja valintojen tekeminen on pitkäjänteistä ja johdonmukaista, kunnan kehittämiseen löydetään uusia ideoita sekä valmistaudutaan tulevaan panostamalla oikeisiin asioihin.

Strategian pohjana on arvio nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiaprosessi aloitettiin Paltamossa arvioimalla nykyistä toimintaympäristöä. Tämän arvioinnin pohjalta hahmoteltiin haluttu tulevaisuudenkuva, asetettiin tavoitela ja valittiin toiminnan painopisteet. Tämä strategia on laadittu osallisuuden hengessä ja se perustuu vuonna 2013 hyväksytyyn pitäjäratekiaan. Sen valmisteluun osallistui laajasti yrityksiä, asukkaita, kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä eli sekä kauden 2013 – 2017 valtuusto että uusi 2017 toimikautensa aloittanut valtuusto.

Tämä strategia-asiakirja kertoo millainen kunta Paltamo haluaa olla vuonna 2030. Tähän asiakirjaan on kirjattu yhteisten keskustelujen kautta syntyneet keskeiset arvot eli toimintaperiaatteet, joilla strategiaa toteutetaan. Visiota tavoitellaan kolmella strategisella painopisteellä, joita toteutetaan yhdessä valituilla strategisilla tavoitteilla. Laaditaan valtuustosopimus, joka linjaa valtuustokauden keskeisimmät tavoitteet sekä täsmentää, konkretisoi ja aikatauluttaa kuntastrategiassa tehdyt linjaukset. Vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asetetaan kunnan talousarviovalmistelun yhteydessä. Toteuttamissuunnitelmissa esitetään keskeiset toimenpiteet ja vastuut. Strategian toteutumista seurataan mittareiden avulla ja siitä raportoidaan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seuranta. Mittareita kehitetään tarvittaessa. Strategiaa tarkistetaan valtuustokausittain.



Kuvio 1. Paltamon kunnan strategiaprosessi ja strategian rakenne

## 2. PALTAMON LÄHTÖKOHDAT STRATEGISELLE SUUNNITTELULLE

### VÄESTÖ

Paltamon kunnan väestö on vähentynyt noin kahden prosentin vuosivauhtia vuoteen 2015 saakka. Vuoden 2016 lopussa Paltamon asukasluku oli 3490 kasvaen edellisen vuoden tilanteesta kahdella hengellä. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Paltamon asukasluku laskee vuoteen 2030 mennessä 3076 asukkaaseen.

Paltamon huoltosuhte on 74,2 ja se on noususuuntainen. Huoltosuhte Paltamossa on hieman suurempi kuin Kainuussa keskimäärin.

### TYÖLLISYYS JA TYÖVOIMAN SAATAVUUS

Työllisten osuus on Kainuun vertailukuntiin verrattuna vielä melko korkea eli 38 % väestöstä. Joulukuussa 2016 Kainuun työttömyys oli 14,6 %, jossa lasku 2 prosenttiyksikköä. Paltamon tilanne poikkesi hieman huonompaan suuntaan ollen 15,9 %, jossa laskua 1 prosenttiyksikköä. Koko Suomen työttömyysaste oli joulukuussa 13,6 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä työttömistä on noussut 2013 vuoden alhaisimmasta määrästä 8,9 % vuoden 2015 lukuun 35,4 % (Kainuussa luku on 26,4 %). Myös vaikeasti työllistyvien työttömien (rakennetyöttömyys) määrä nousee samalla tavalla ja on vuonna 2015 jo 8,2 %.

### TALOUS

Paltamon kunnan talous on ollut lievästi ylijäämäinen viime vuodet. Vuonna 2016 kunnan tulos oli noin 630 000 euroa ylijäämäinen. Tulokseen vaikutti Kainuun soten ylijäämä sekä maanvaihtojen johdosta kirjatut myyntivoitot. Bruttokäyttömenot kasvoivat 0,6 %. Henkilöstökulut eivät kasvaneet yhtään. Verotulot laskivat edellisvuodesta 2,6 % ja valtionsoudet kasvoivat 2,8 %. Alhainen korkotaso vaikutti suotuisasti. Lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 12,4 M€ (3 565 €/asukas), jossa kasvua oli noin 1,15 M€. Taseessa oli n. 1,9 M€ kertynyttä ylijäämää vuoden 2016 lopussa.

## KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

*”Kriittiset menestystekijät liittyvät asioihin tai tilanteisiin, joihin organisaatio voi vaikuttaa ja joissa onnistuminen vaikuttaa ratkaisevasti pitemmällä aikavälillä organisaation menestymiseen.”*

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja palvelukyky

- kuntalaisten elämänhallinta, hyvinvointi ja terveydentila paranevat
- onnistunut elinkeino-, yrittäjäys- ja työllisyyspolitiikka
- vetovoimainen kuntakeskus
- alueen kilpailukyky

### Talous

- talouden hallinta
- tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka

### Toimintatavat ja rakenteet

- johtamisjärjestelmän ja kuntaorganisaation rakenteiden kehittäminen
- palvelujen tuotantotavat monipuolistuvat
- yhdenvertainen ja vaikuttava palvelujärjestelmä
- kestävän kehityksen huomioon ottaminen kaikessa kunnan toiminnassa
- eheä, toimiva ja energiatehokas yhdyskuntarakenne

### Henkilöstö ja kyvykkyys

- osaava ja oikein resursoitu henkilöstö
- henkilöstön hyvinvointi

## KESKEISET MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET

- Uuden biotalouden mahdollisuudet
- Teknologia mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman työn
- Osaavan työvoiman saatavuus
- Huoltosuhde heikkenee
- Maakuntaudistus
- Ilmastonmuutos
- Maahanmuuton tuomat mahdollisuudet

### 3. PALTAMON KUNNAN ARVOT

*”Paltamon kunnan arvot ovat kunnan toiminnan periaatteita, jotka auttavat ja ohjaavat valinnoissa. Arvot kertovat asioista, joita kunnassa pidetään tärkeinä. Ne vaikuttavat ja antavat suunnan kunnan johtamisessa ja koko organisaation toiminnassa.”*

**Positiivisuus:** Olemme aidosti myönteisiä ja positiivisia. Ajattelemme asioita myönteisestä näkökulmasta – ongelmien sijaan etsimme ratkaisuja ja uhkien sijaan keskitymme mahdollisuuksiin. Olemme ennakkoluulottomia uusia asioita kohtaan.

**Kokeiluerkkyys:** Toimimme tulevaisuuteen suuntautuen, katsomme asioita laaja-alaisesti ja huomioimme ympäristön muutokset toiminnassamme. Yritteliäs asenne heijastuu kaikessa kunnan toiminnassa ja kehittämisessä.

**Avoimuus:** Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää. Päätöksenteko on julkisesti arvioitavissa ja mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen kunnan tulevaisuuden suunnan määrittelyyn. Tiedotamme aktiivisesti ja oikea-aikaisesti. Keskustelemme, koska pidämme asukkaiden tarpeita ja tietämystä tärkeinä ja arvostamme näitä näkemyksiä päätöksiä tehdessä. Avoimuus luo luottamusta.

**Kuntalaisten etu ja tasavertaisuus:** Osallistamme ja otamme huomioon kuntalaisten tarpeet palveluiden valmistelussa ja toteutuksessa. Pyrimme hahmottamaan aina koko kunnan edun ja edistämään sitä kaikessa toiminnassa.

### 4. VISIO 2030

*”Visio on se tavoiteltava, johon organisaatiota on tietyllä tulevaisuuden aikavälillä aikomus viedä.”*

**Olemme ainutlaatuisen bioekosysteemin kotipaikka ja suosittu luontomatkailupitäjä. Hyödynnämme kestävästi luontoa yrittäjyyden kasvun alustana, asuinympäristönä ja matkailun vetovoimatekijänä. Paltamo on yritteliäiden ja hyvinvoivien ihmisten pitäjä.**

## 5. PALTAMON KUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMINTA-AJATUS

Paltamon kunnan tehtävänä on järjestää asukkailleen heidän tarvitsemansa kuntapalvelut. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja tehokkaasti huomioiden ympäristön ja kestävän kehityksen. Kunta kehittää toimintaansa ennakoiden muuttuvat olosuhteet.

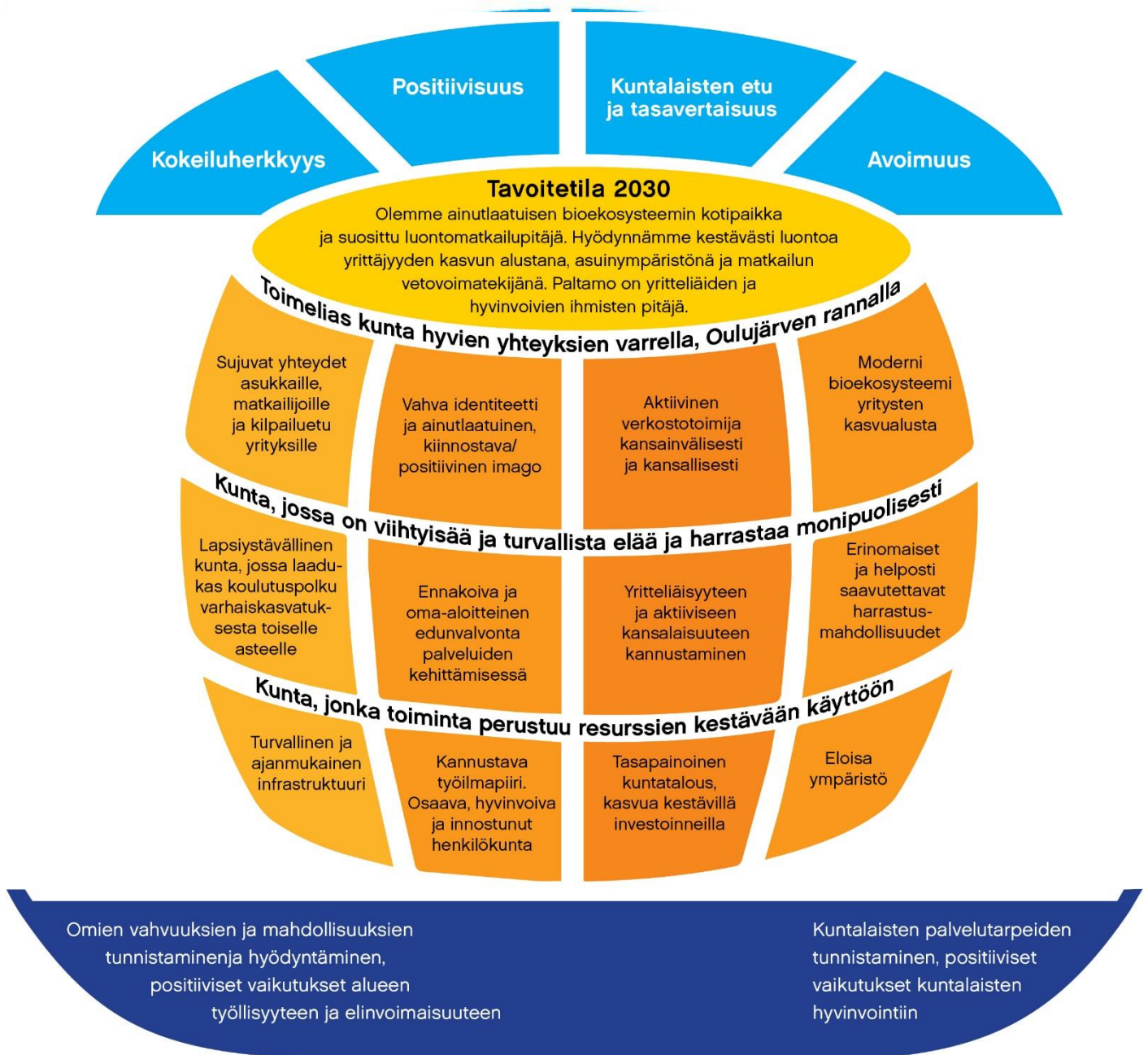
Paltamon kunta järjestää ja tuottaa palveluita kunnan asukkaille. Kunnan tehtävät jaotellaan lakisääteisiin ja kunnan itselleen ottamiin tehtäviin. Lakisääteiset tehtävät tarkoittavat tehtäviä, jotka on säädetty kunnan velvollisuudeksi erityislainsäädännössä. Pääosa kunnan tehtävistä perustuu lakiin.

Paltamon kunta ylläpitää peruskoulua, lukiota ja kansalaisopistoa sekä tarjoaa varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- nuoriso-, liikunta- ja vapaa-ajanpalveluja. Kunta ohjaa alueensa maankäyttöä ja rakentamista sekä huolehtii vesi-, energia- ja jätehuollosta, kaduista ja ympäristönsuojelusta. Paltamon kunta edistää työllisyyttä ja mm. vastaanottaa maahanmuuttajia. Kainuun sote-kuntayhtymä huolehtii Paltamon kunnan asukkaiden perusterveydenhuollosta, erikoissairaanhoidosta, hammashuollosta ja sosiaalihuollon tehtävistä.

Paltamon kunta edistää elinvoimaisuutta maankäytön ja kaavoituksen sekä eri toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön keinoin. Työllisyys on osa kunnan elinvoimaisuuden hoitoa.

## 6. TERVATYNNYRISTRATEGIA 2018 – 2030

Tervetynnyrstrategia kokoaa yhteen arvot eli toimintaperiaatteet (kokeiluerkkyys, positiivisuus, avoimuus sekä kuntalaisten etu ja yhdenvertaisuus), vision eli tavoitetilan vuoteen 2030, kolme strategista painopistettä ja niiden tavoitteet.



Kuvio 2. Tervetynnyrstrategia 2018 – 2030



## 7. VALTUUSTOKAUDEN 2017–2021 TAVOITTEET

### ELINVOIMAN EDISTÄMISEN TAVOITTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2017 - 2021

Toimielias kunta hyvien yhteyksien varrella, Oulujärven rannalla	Vastuutaho	Onnistumisen arviointi	
		Nykytilanne	Tavoitetaso
Aktiivinen verkostotoimija kansainvälisesti ja kansallisesti	Kunnanjohtaja Kehitysjohtaja	Yhteistyötä tehdään yritysten, kuntien, viranomaisten sekä kolmannen sektorin kanssa. Toimita on pääosin paikallista ja kansallista. Edunvalvontaa tehdään omista lähtökohdista. Kansainvälisiä hankkeita ei juuri ole.	Uuden ajan bioekosysteemi tuo Paltamon aktiiviseksi, kansainväliseksi kumppaniksi, joka tarjoaa ainutlaatuisen toimintaympäristön.
Sujuvat yhteydet asukkaille, matkailijoille ja kilpailuetu yrityksille	Kunnanjohtaja Kehitysjohtaja	Kaikkia logistisia mahdollisuuksia ei ole pystytty hyödyntämään. Huonot tietoliikenneyhteydet tuovat haasteita. Kasvu- ja kehitysyriyten puute. Radan tavaraliikenteen kapasiteetti on pääosin käytössä.  Oulujärven matkailukapasiteettia ei ole vielä kaikilta osin hyödynnetty. Kivesvaarasta on	Paltamo on kiinnostava sijoittumispaikka kansainvälisillekin yrityksille hyvien yhteyksiensä ansiosta. Tietoliikenneyhteydet ovat osa toimivaa perusinfrastruktuuria. Metelinniemen matkailukeskukseen on tehty yksityisiä ja kunnan investointeja. Palvelut ovat monipuolistuneet. Uusia toimijoita on tullut alueelle.



		kehittynyt potentiaalinen luontomatkailukohde.	
Vahva identiteetti ja ainutlaatuinen, kiinnostava/ positiivinen imago	Kehitysjohtaja	Jättiläisten Paltamo on rakennettu ja markkinointia on uudistettu. Vahvuuksia on tunnistettu.	Vahvuuksien tuotteistaminen ja hyödyntäminen markkinoinnissa. Toimijoilla on yhteinen tahtotila ja viesti, joka näkyy toiminnassa ja viestinnässä. Markkinointi pohjautuu identiteettiin sekä uudistuu ja elää ajan hengessä. Paltamon pitäjän palvelut ovat helposti saatavilla.
Moderni bioekosysteemi yritysten kasvualusta	Kunnanjohtaja Kehitysjohtaja Tekninen johtaja	Kunta on hankkinut omistukseensa tarvittavan maa-alueen ja toteuttanut hankkeen, jossa on tehty biojalostamon teknistaloudellinen selvitys ja konseptoitu toimintamalli, jolla bioekosysteemi luodaan (BioFutureFactory), joka hyödyntää tehtaan sivuvirtoja. ympärille. KaiCell Fibersin ja muiden sidosryhmätoimijoiden kanssa on tehty yhteistyötä toiminnan aloittamiseksi. YVA, uuden yritysalueen kaavoitus ja yleiskaavatarkastelu on aloitettu.	Rakentamispäätös 2018  Tehdas tuotannossa 2021  BioFutureFactoryn toiminta on käynnissä. Biojalostamon ympärille muodostuu monipuolista yritys-, tutkimus-, koulutus- ja tuotekehitystoimintaa.

## HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN TAVOITTEET VALTUUSTOKAUDELLE 2017–2021

Kunta, jossa on viihtyisää ja turvallista elää ja harrastaa monipuolisesti	Vastuutaho	Onnistumisen arviointi	
		Nykytilanne	Tavoitetaso
<b>Ennakoiva ja oma-aloitteinen edunvalvonta palveluiden kehittämisessä</b>			
Osallistutaan aktiivisesti uuden maakunnan valmisteluun (toimiva keskusteluyhteys palveluntuottajaan)	Kunnanjohtaja ja palvelualuejohtajat	Valmistelu käynnissä	Toimivat sote-lähipalvelut Paltamossa
Sote-palvelujen tarvitsemat kiinteistöt pidetään asianmukaisina sekä yksityiselle että julkisille toimijoille	Tekninen johtaja	Tilat ajanmukaiset lukuunottamatta perhekeskusta	Kaikki tilat asianmukaiset
<b>Kunta tarjoaa pohjan kasvulle ja sivistykselle – yhtenäinen kasvunpolku</b>			
Lukion säilyttäminen ja sen toiminnan kehittäminen	Lukion rehtori, sivistysjohtaja	Lukion opiskelijoita 45. Lukio on perinteinen yksisarjainen lukio.	Lukion kehittämiseksi teemalukioksi on tuotettu kehittämissuunnitelma ja lukion kehittämisen myötä lukiossa opiskelijoita 75, teemalukion ensimmäinen opiskelijahaku syksyllä 2019. Lukiota markkinoidaan lähikuntien nuorille aktiivisesti.
Lapsiystävällinen kunta, jossa laadukas koulutuspolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle	Sivistysjohtaja, rehtorit, varhaiskasvatuspäällikkö  Tekninen johtaja	Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön portaittain. Varhaiskasvatussuunnitelma otettu käyttöön syksyllä 2017. Opetussuunnitelmien mukaista uutta toimintakulttuuria ajetaan sisään.	Toimintakulttuuri on oppijalähtöistä, jokaisen oppimisen tarpeet huomioivaa. Oppiminen oppijalähtöistä. Yksilöllisyys huomioidaan niin oppimisessa kuin arvioinnissakin. Arviointi kannustavaa. Oppijoiden vertais- ja itsearviointi arkipäivää. Nivelvaiheissa osaamisen kannustava arviointi ja tuen tarpeen uudelleenarviointi. Oppimisen monimuotoiset uudet tilat käytössä.
Kehittyvä nykyaikainen kirjasto	Kirjastonjohtaja, Sivistysjohtaja	Kirjastoauto tarjoaa kirjastopalveluita kylillä. Kirjasto onavoimaa arkisin. Aukiolo painottuu päiväaikaan. Kirjaston tiloja käytetään kunnan ja kirjaston omiin tapahtumiin.	Kirjastoauto palvelee kylien asukkaita monipuolisesti. Omatoimikirjastopalveluiden ansiosta kirjaston lainauspalvelut ovat saatavilla laajemmilla aukioloajoilla. Kirjaston tiloja käyttävät kunnan lisäksi yhdistykset ja yhteisöt toiminnassaan. Kirjasto on kansalaisten olohuone.

		Kirjaston palvelut painottuvat perinteisiin kirjastopalveluihin.	Kirjasto on aktiivinen digituen ja -palvelujen tarjoaja. Kirjaston ja kulttuurin yhteistyö.
<b>Yrittelijäisyyteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen kannustaminen</b>			
Yrittäjyyskasvatus	Perusopetuksen ja lukion rehtori, kehitysjohtaja, sivistysjohtaja	Yrityskylävierailut 6.-luokkalaisille. Tuki kesätyöyrittäjyyteen. Yrittäjyysteemat mukana lukuvuosisuunnitelmissa.	Yrityskasvatusta laajennetaan kouluissa opetussuunnitelman mukaisesti. Toimintakulttuuri yrittelijäisyyteen kannustavaa. Tehdään yhteistyötä kainuulaisten yrittäjäjärjestöjen kanssa. Nuorten yrittäjyyden uudet puitteet ja kesätyöllistämisen uudet toimintamallit. Sujuva yhteistyö koulujen, yritysten ja elinvoimapalvelujen kesken.
Tuki yrittäjille	Kehitysjohtaja, tekninen johtaja	kehittämishankkeet neuvontapalvelut tarjotaan toimitiloja kaavoituksen ratkaisut	Kehittämishankkeissa saadut hyvät käytänteet siirtyneet osaksi kunnan toimintaa. Toimitiloja kehitetään yhdessä yrittäjien kanssa. Kaavoitusprosessissa osallistetaan yrittäjiä jo alkuvaiheessa. Tuodaan verkostojen yrityspalvelut kaikkien paltamolaisten yritysten käyttöön.
Eri kohderyhmille kohdennettuja vaikuttamisen tilaisuuksia	Palvelualuejohtajat	lasten parlamentti nuorisoneuvosto valtuuston kyselytunnit kuntalaiskyselyt kuntalaisaloitteiden tekemisen välineet	kuntalaiset pääsevät osallistumaan palveluiden suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen Osallistamisen painopiste siirtyy päättäjien jalkautumiseen eri kohderyhmien keskuuteen. Kehittyneet välineet kansalaisaloitteille.
<b>Erinomaiset ja helposti saavutettavat harrastusmahdollisuudet</b>			
Liikuntapaikkojen ja -tilojen uudistaminen ja kunnostaminen suunnitelmallisesti	Rakennusmestari, liikuntavastaava	Monipuoliset liikuntapaikat	Liikuntapaikka- ja palvelusuunnitelma 2018-2030, jossa huomioidaan matkailun tarpeet.

			Liikuntatilojen hallittu rakentaminen ja ylläpitäminen. Urheiluseurayhteistyö
Kansalaisopiston toiminnan kehittäminen	Kansalaisopiston rehtori	Kansalaisopisto tarjoaa opetusta Paltamossa ja Ristijärvellä pääasiassa kädentaidoissa, musiikissa ja liikunnassa.	Kansalaisopisto tarjoaa aiempaa monipuolisempia harrastus- ja sivistyspalveluita kaikenikäisille. Kansalaisopiston, perusopetuksen ja lukion yhteistyö

OMIEN VOIMAVAROJEN KESTÄVÄN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2017 - 2021

Kunta, jonka toiminta perustuu resurssien kestäväan käyttöön	Vastuutaho	Onnistumisen arviointi	
		Nykytilanne	Tavoitetaso
<b>Tasapainoinen kuntatalous, kasvua kestävillä investoinneilla</b>			
Suunnitelmallinen ja ennakoiva talous			
Tulorahoitus riittää juoksevien menojen kattamiseen	Kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja palvelualuejohtajat	Tulos on positiivinen	Positiivinen tulos pitkällä aikavälillä
Omarahoituskyky riittää tarpeellisiin investointeihin (toiminnan ja investointien rahavirta)		Tuloveroprosentti 22 % v. 2017	Tuloveroprosentti ei nouse enempää kuin kunnissa keskimäärin
Sijoitetulle pääomalle saadaan riittävä tuotto ja omistus on välttämätöntä palveluiden tuottamiselle		Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta - 2 584 €	Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on veroprosenttia korottamatta 5 vuodelta ylijäämäinen
Rahoitusmuodoista käytetään kulloinkin edullisinta vaihtoehtoa		Lainanhoitokate on 1,5 (heikko <1, tyydyttävä 1-2, hyvä>2)	Lainanhoitokate on 2
Harkitut ja suunnitellut hankinnat ja investoinnit, joissa on huomioitu myös vaihtoehtoiset toteutustavat (mm. monituotantomalli, elinkaarimalli) Rohkeat, kehitystä turvaavat investoinnit Pitkän ajan investointisuunnitelma		Investointisuunnitelman toteutumisen keskiarvo viideltä vuodelta 68 %	Investointien suunnitelmallisuus paranee Investointisuunnitelman toteuma 100 %
Kuntakonsernin talous pysyy tasapainossa		Konsernin omavaraisuusaste on 30 %	Konsernin omavaraisuusaste on yli 60 % Kunnan/konsernin talouden tilaa tarkastellaan analyttisesti
Varautuminen kasvuun		Varautumissuunnitelma valmisteilla	Varautumissuunnitelma työkaluksi tarkasteluun kasvutilanteessa

<b>Kannustava työilmapiiri. Osaava, hyvinvoiva ja innostunut henkilökunta</b>			
Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta	Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, palvelualuejohtajat, esimiehet ja henkilökunta	Henkilöstösuunnitelma on laadittu.  Koulutussuunnitelma on pääsääntöisesti laadittu vuosittain.  Perehdyttämiseen on työkaluja	Henkilöstösuunnitelma päivitetään sovitusti ja toteutetaan siihen kirjattuja toimenpiteitä ja periaatteita.  Koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain.  Osaamista kehittäminen on kokonaisvaltaista ja sen arviointi systemaattista.  Perehdyttämisellä varmistetaan hiljaisen tiedon ja osaamisen siirtyminen uusille työntekijöille, työtehtävien muuttuessa tai työntekijän palatessa pitkältä poissaololta takaisin työhön.
Hyvinvoiva ja innostunut henkilökunta	Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, palvelualuejohtajat ja esimiehet	Työhyvinvointikyselyt on toteutettu pääsääntöisesti joka toinen vuosi  Varhaisen tuen toimintamalli on käytössä  Lakisääteinen työterveyshuolto toimii	Työhyvinvointikyselyt toteutetaan joka toinen vuosi, tarvittaessa välikyselyitä.  Työyhteisö on terve, tasa-arvoinen ja erilaisuutta hyväksyvä. Epäkohtiin puututaan heti. Työhyvinvoinnin johtaminen on systemaattista ja se huomioi myös osatyökykyiset ja eri-ikäiset työntekijät. Työterveyshuollon vaikuttavuus paranee

<p>Esimestyö ja johtaminen on osaavaa, osallistuvaa ja kannustavaa</p>	<p>Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, palvelualuejohtajat ja esimiehet</p>	<p>Sijaisjärjestelyt eivät ole kaikissa tilanteissa toimintavarmoja.</p> <p>Johtoryhmätyöskentelyssä on kehittämistarpeita</p> <p>Esimes johtaa asioita</p> <p>Tehtävänkuvauksissa on puutteita.</p> <p>Kehityskeskustelukäytännössä on puutteita</p>	<p>Sijaisjärjestelyt toimivat</p> <p>Johtoryhmätyöskentely on systemaattista, tuloksekasta ja sitoutunutta</p> <p>Esimes johtaa ihmisiä</p> <p>Tehtävänkuvaukset ovat ajan tasalla</p> <p>Kehityskeskustelut käydään vuosittain kaikkien työntekijöiden kanssa ja niiden anti huomioidaan aidosti toiminnassa.</p>
<p>Palkkausjärjestelmä on yhdenmukainen, tasapuolinen ja kannustava</p>	<p>Kunnanjohtaja, hallintojohtaja</p>	<p>Työn vaativuuden arvioinnissa on päivittämistarpeita</p>	<p>Työn vaativuuden arviointi on päivitetty ja palkkausjärjestelmä on läpinäkyvä.</p>
<p>Henkilöstön ja työnantajan välinen yhteydenpito on avointa, säännöllistä ja vuorovaikutteista</p>	<p>Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, palvelualuejohtajat</p>	<p>Työyhteisötoimikunta kokoontuu säännöllisesti, mutta sen toiminnassa on kehittämistarpeita.</p> <p>Sisäisessä viestinnässä on välineitä käytössä ja siihen liittyvät periaatteet on kirjattu.</p>	<p>Kannustavaan palkitsemiseen siirrytään asteittain</p> <p>Työyhteisötoimikunta toimii systemaattisesti ja sen toiminta on vaikuttavaa.</p> <p>Sisäistä viestintää toteutetaan avoimesti, ajantasaisesti ja säännöllisesti; käytössä on myös uusia välineitä</p>



<b>Turvallinen ja ajanmukainen infrastruktuuri</b>			
<p>Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään suunnitelmallisesti Ulkoalueita kunnostetaan ja ylläpidetään suunnitelmallisesti Uusia kohteita rakennetaan palvelutarpeiden mukaisesti</p>	<p>Tekninen johtaja, rakennusmestarit</p>	<p>Tilat on mitoitettu nykyisen toiminnan mukaisesti</p> <p>Vesi- ja viemäri- ja kaukolämpöverkoston saneeraus-suunnitelmat on tehty</p> <p>Katujen päällystys- ja valaistus-suunnitelmat on tehty</p>	<p>Terveelliset, turvalliset ja monipuoliset toimitilat</p> <p>Suunnitelmat on toteutettu</p> <p>Esteetön ympäristö, jossa on huomioitu myös lapsiperheet ja matkailun näkökulma</p> <p>Katuverkosto ja tiestö ovat kunnossa koko kunnan alueella:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vanhojen päällystettyjen (asfaltoitujen) ja sorapintaisten katujen kunnossapito</li> <li>- sorapintaisten katujen asfaltointi tarveharkintaa käyttäen</li> <li>- yksityistie avustukset</li> </ul> <p>Opastus ja viitoitus asiat ovat kunnossa</p>
<b>Eloisa ympäristö</b>			
<p>Satsataan yleiseen viihtyisyyteen</p>	<p>Tekninen johtaja, rakennusmestarit</p>	<p>Taajamien ilmettä on parannettu</p> <p>Maisemahakkuita on toteutettu</p>	<p>Ympäristön hoito perustuu kokonaissuunnitelmaan, jossa on määritetty ympäristönhoidon laatu, jota halutaan ylläpitää</p> <p>Taajamat ovat siistejä, viihtyisiä ja turvallisia</p>